

מסורת הש"ס

הלוקח עובר פרתו

פרק שני בכורות

יח.

עין משפט
ג'ר מצוה

סבר לה כר' יוסי הגלילי. וקא מיבעיא לן לרבנן: **אי אפשר למצא.** הילכך לא היו עורפין דכל אחת אומרת אני איני קרובה: **אפשר למצא.** וקרובה אפילו קרובות: ויטנו. כדפרשין לעיל: **דכוני עלמא אפשר למצא.** דכרבי יוסי הגלילי סבירא להו: **מאי הו ענה.** אליבא דרבנן: **שמי עגלות.** דאפשר למצא וקרובה אפי' קרובות: **נייסי פתמי.** דהא לא מני לאתנויי דהא שתייהן שוות: **א"א למצא.** הילכך מנא לאתנויי: **הסוד דבריה נפק ברישא.** דמרוצ דבריהו קדם את אחיו: **הכחן נוטל כחוש.** לרבי עקיבא: **והא משמנים פנו.** דמשמע מה שיהא **ו** **ה** הסוד מחזירו ואותן דמיס יחלוקן: **דאדילנס כפניאסא צבצל.** צבדל ומעדן **ו** ענמך: **סרגימנא.** דהאי מילתא דר' עקיבא ודייקאנה לה מסיפא: **דכי הדדי פליגי.** דלתריווייהו יאה חלק צשניהם ה"ג יחלוקן את החי: **שומן יאה ציניסן.** מה שאחד שמן יפה מחזירו יאה מוטל ציניהם ועליו יבאו לדון ויטעון ישראל לכהן אייתי ראיה כו' כי היכי דסבר ר' עקיבא צסיפא המוציא מחזירו עליו הראיה: **מאי טעמא דר'.** דקתני סתמא דמתני' חייב צמתנות: **אי צבור הוא כוניה דדי.** והאי דשקיל אנה הוי חולין ומהדרנא יא' לך ניהלך ושקילנא מתנות מנייה: **עשו שאינו זוכה כוונה.** אע"פ שלא זכה כהן צהאך דהא לא מנא לידה מעולם עשאוהו כאליו זכה צו הואיל ומעיקרא הוה שייכא ציה יד כהן דשמא דהאי יא' נינהו שויה צבנן כהאן דמטא לידה לשום צבורה: **ווצין ליה לישראל צמומיה.** והדר שקליה לאידך חילופיה וצבור שמכרו כהן לישראל פטור מן המתנות דלימקש לצבי ואלי **ו** צפרקא קמא **לעיל דף יב:** **בספק צבור** **ו** שאין **ו** חליפין ציד כהן. שלא נוטל כלום תחתיו כגון דקתני מתני' **[ו]** וצרי נקבה אין כאן לכהן כלום והאי זכר ספק צבור הוא שסיפא יאה נקבה תחלה וירעה ויאכל צמומו לצעלים: **שחייב צמתנות.** דהכא ליכא למימר עשאוהו כמי שמכרו כהן לישראל דהא לא **ו** צא יא' חליפין ציד כהן כלום: **אי מחייב ציה.** לנפיק צבור מתנות אחי למימר חולין גמור הוא ואחי למישרי בגיזה ועבודה: **ומי מליס אמרה.** דנעמא דרבי יוסי משום גיזה ועבודה הוא: **בספק מעשר.** כגון שקפך אחד מן המעשרין לתוכס דלמרינן צפ"צ **לדן דף נח:** כולם יעשו עד שיתחבצו ויאכלו צמומו לצעלים. ספק מעשר אין כהן צא עליו משני דדדין דאס מעשר הוא אין לכהן חלק צו דמעשר קרב שלמים ונאכל לצעלים: **ומי מליס אמרה.** הכי דמעה דרבי מאיר משום שלא תשתכח תורת מתנות: כל

ו קא משמע לן ובי מצינא אמרת הכי **ו** והתני סיפא שהיה רבי יוסי אומר כל

למאס אותו שקדם הוי עשירי אפי' ישחקו צו והוה ליה כאליו קרא לעשירי עשירי ולאחד עשר עשירי דאין אחד עשר קדוש שלא נעקר שם עשירי ממנו וכן צהאיה דסוף פ"צ דחולין **דף נח:** דתחת אמו פרט ליתום דאוקימנא צוה פירש למיתה וזה פירש לחיים וכן צפרק צהמה המקשה **חולין דף ע.** גבי הא דבעי רצח הלכו צאצאים אחר הרוב ויש לדמות האיה דלקמן צפרק צמא **דף פ:** דאפילו סבר אי אפשר למצא כיון דאין יכול להכיר אי זה קדם משאו לחצירו ונתכון לקרות שניהם עשירי וצבת אחת קראם לא דמי לקרא לעשירי עשירי ואח"כ לאחד עשר עשירי וצמון דקאמר המס דכל צבת אחת תריווייהו קדשי לאו ממש צבת אחת צצמנאם אלא כדפרשין ומיהו קשה דנעירוצין פרק מי שהוציאוהו **דף ג.** וצפ"צ **דף נח:** פריך מנא דילא שנים צעשירי לרצח דלמך כל שאינו צוה אחר זה אפי' צבת אחת אינו ומשמע דקשה ליה דהוה לן למימר דיון צצוה אחר זה אין יא' האחרון קדוש צבת אחת לא יאה קדוש לא זה ולא זה כמו מקדש אשה ואחותיה ויהאך יכול להיות זה יא' דלי קריאת שם ידיהם נפסק כיון דאי אפשר למצא וממה דנפסק עשירי מאליו קדוש וי"ל דצמנא פרק האך הוא **דף נח:** הקדוש כיון דלינו קדוש אלא צמתת דיצוריו:

דאראב"ל **בפנייתא בבבא** **דרגימנא.** פירש צקונטרס צבדל **ו** שיהיה אוכל תמרים צבצל ומעדן **ו** ענמך טרחנו לייצבה וכן פירש רבינו שמואל **צפ' צית כור** **צ"צ דף ק:** וקשה דהוה ליה למנקט תמרים כדפנייתא הוא לשון גריעותא כדאמר צריש צכל מערבין **שיריון דף נח:** דכפניות אין ניקחות צכק מעשר אלא אומר דה"פ מוטב שיהיה לך להיות אכלי ולטרוח צכלה ולפרשה משתייה אוכל כפניות צבצל: **עשו את שאינו זוכה כוונה.** הא דאמר צסוף כל הגט **ג'טין דף ג.** גבי מלוה מעות את הכהן ואת הלוי להיות מפריש עליהם מחלקם הא מני ר"י דלמך עשו את שאינו זוכה כוונה ארצי יוסי דהא קאי דכולה ציד כד טעמא הוא דהתם נמי חליפין ציד כהן שחרי נתן לו המעות ולא קאי יא' דרבי יוסי צפ' שנים אוחזין **צ"מ דף ג.** גבי השוכר את הפועל ילקט צנו אחריו דמרפא התם טעמא דר' יוסי משום דעשו שאינו זוכה כוונה דהתם טעמא אחרנא **ו** משום תקנת עניים כדמרפא התם עניים גופייהו ניהא להו וכו' והשתא למאי יא' דפרין לא קשה מידי צה דפסקי שמואל כר' יוסי צהאיה דשנים אוחזין ונגיטין לא צעי לאוקומי מתני' דהתם יא' כר' יוסי אלא אמרי' לא מוקמינן לה כיחידאיה שמה דלא סבר לה כר' יוסי צגיטין: הכל

בט א מ"י פ"ט מהל' רמח"ל:
ג ב מ"י פ"ט מהל' צבורות
הל' א פ"ט ע"ד מ"י
שם פ"ט א:

רבינו גרשום
סבר לה כר' יוסי. ואכתי לרבא לא דיעין דתנא קמא סבר אי אפשר למצאם והורין שתייהן דחוקות כדאמרן בתנא: והיכא. לתנא קמא אי אפשר למצאם אפ"ל לא מניא דלויא דהייא חזא קרובה: יביאו עגלה אחת בשותפות ויתנו. אם אני הקרובה תבא עגלה עלי ואם חברתי הקרובה תבא עליה: מאי הוי עלה. לרבנן אפשר אי אפשר: סברא ש"מ אי אפשר לצמצם קבר ומשום הכי יביאו אחת ויתנו כדאמרן: אמר ר' חייא משמיה דר' יוחנן משמין דאמר ר' עקיבא הינו שישמנו איה הוא הכחוש מן האחד ויטול הכתן הכחוש בלבד: א"ל ר' חייא לר' יוחנן. בשעה שלמד זה הלכה ממנו: והא אנן משמין תנן. דמשמע שיהלך העלוי בשוה: כפנייתא. תמרים רעים: מסיפא. מדוריקא ודסיפא המוציא מחזירו ציה דאי ס"ד משמין ביניהן לחלוק הכל בשוה ביסא נמי ליפלגו בשוה: אלא מאי משמין. שמן יאה ביניהן. כלומר דסבירא ליה לר' עקיבא דיד כהן על התחנותו דשמן כחוש והשומן שחברו מוטב מזה הוא ביניהן ואמר לו ישראל אייתי ראיה דהאי בכור שחולק ואי לא לית לך שוה מדי: מ"ט דר' מאיר. דמחייב במתנות. **ל' דר' עקיבא** לא צריך למיבעי מ"ט מחייב משום דכיון דכפניה ליה ריעיה ומסתאב דאי דינו שיהא חייב במתנות הואיל ואסתאב ליה אלא לר' מאיר דלא מצריך ליה ליתאבא אמאי מחייב במתנות הא אחתי שוה רין בכור עליו: אמר ר' יוחנן הואיל וכהן רבא עליו כהן כו' ומשום הכי לא נסתאב חייב במתנות. ואית ספרים דכתיב כהן מ"ט דר' עקיבא ומתריצי נמי לעומתיה הואיל ורבא עליו כהן כו': עשו את שאינו זוכה צו כהן שהוא ביד ישראל שפטור מן המתנות כוונה באותו שהוא ביד כהן שפטור ואע"פ דלא זכר ביה באידך שויה רבנן כמאן דזכר ביה וחשוב כמו שמכרו לישראל כבור כמור בשביל זה שחליפין דארתו של ישראל הוא ביד כהן ומכר לו הכל הגוף והמתנות הילכך פטור ר' יוסי: הכל מודים בספק כבור שאין חליפין ביד כהן. כגון ספק זכר ונקבה דאין כאן לכהן כלום אותו ודאי חייב במתנות: מהו דתימא טעמא דר' יוסי. לא משום חליפין אלא משום דאי מחייבת ליה במתנות סבר חולין

ל' דברי רבינו אלו מונח דהלא לכלאיהם מתני' דהוא ר"מ ור"י עסיס אלא לר' ע"ד ור"ט מתקן ולר"ה הסי ידעה עד שיתחבצו וי"ט.